

Effects of Self-management Support Program on Dyspnea and Depression in Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease*

Doungrut Wattanakitkrileart, RN, DNS¹, Laaid Jarusombat, RN, MNS²,
Phitak Chaiyakul, MD², Vetis Pratumnsri, MD²

Abstract

Purpose: This study aimed to examine effects of a self-management support program on dyspnea and depression in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD).

Design: A quasi experimental design.

Methods: Seventy patients with chronic obstructive pulmonary disease were divided into the experimental and control group with 35 each who had been admitted at a secondary hospital with dyspnea. The experimental group received a self-management support program which comprised self-management education and skills training using a patient-centered approach, family support, home visit and follow up activities. The program was carried out for 8 weeks and evaluated for outcomes at week 4 and week 8. Data were collected through personal data questionnaire, the dyspnea visual analogue scale, and Center for Epidemiologic Studies-Depression Scale (CES-D) questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics, T-test, and Repeated measures ANOVA with between subjects factors.

Main findings: Almost all (99.3 percent) of the sample were men and mean age was 68.64 years (SD = 8.99). Experimental and control groups showed no differences in age. Experimental and control groups had no significant difference in dyspnea ($F = 3.454$, $df = 1$, $p = .067$). Mean score of dyspnea in experimental group was significantly decreased when compare with control group only in week 8 ($p < .05$). Experimental and control groups had significant difference in depression ($F = 7.858$, $df = 1$, $p = .007$). Mean score of depression in experimental group was significantly decreased when compared with control group both in week 4 and week 8 ($p < .05$).

Conclusion and recommendations: The study findings suggest that the success of a self-management support program for COPD patients depend on patient involvement in self-management planning with supported by family along with effective nurse-patient partnership in patients care.

Keywords: chronic obstructive pulmonary disease, self-management support program, dyspnea, depression

J Nurs Sci. 2015;33(3):45-60

Corresponding Author: Associate Professor Doungrut Wattanakitkrileart, Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand; e-mail: doungrut.wat@mahidol.ac.th

* This study was funded by China Medical Board, Faculty of Nursing, Mahidol University

¹ Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok, Thailand

² Puthasothon Hospital, Chachoengsao Province, Thailand

ผลของการใช้โปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองต่ออาการหายใจลำบาก และภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง*

กวรริณี วัฒนกิจโรเสศ, พย.ก.¹ ละเอียก จารุสมบัติ, พย.ม.² พิกษ์ ไชยกุล, พบ.²
เวกิส ประทุมศรี, พบ.²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเองต่ออาการหายใจลำบาก และภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยกึ่งทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยปอดอุดกั้นเรื้อรัง เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุกรรม โรงพยาบาลระดับตติยภูมิแห่งหนึ่งด้วยอาการหายใจลำบากจำนวน 70 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 35 ราย กลุ่มทดลอง 35 ราย กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเอง ซึ่งประกอบด้วยให้ความรู้และฝึกทักษะพื้นฐานในการจัดการตนเอง และสนับสนุนให้ผู้ป่วยได้ปฏิบัติกิจกรรมการจัดการตนเองโดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ร่วมกับการสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมและติดตามเยี่ยมประเมินผลในสัปดาห์ที่ 4 และ 8 หลังจำหน่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินอาการหายใจลำบาก และแบบประเมินภาวะซึมเศร้า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย การทดสอบที และ Repeated measures ANOVA with between subjects factors

ผลการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.3) เป็นผู้ชาย อายุเฉลี่ย 68.64 (SD = 8.99) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุไม่แตกต่างกัน ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีอาการหายใจลำบากแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.454, df = 1, p = .067$) โดยคะแนนเฉลี่ยอาการหายใจลำบากในกลุ่มทดลองลดลงแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) เฉพาะหลังการทดลองสัปดาห์ที่ 8 คะแนนภาวะซึมเศร้าระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 7.858, df = 1, p = .007$) โดยคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของกลุ่มทดลองเมื่อครบ 4 สัปดาห์ และ 8 สัปดาห์ลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: โปรแกรมการจัดการตนเองในผู้ป่วยปอดอุดกั้นเรื้อรังจะประสบผลสำเร็จได้ ผู้ป่วยจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดกิจกรรม และครอบครัวเป็นผู้สนับสนุน โดยพยาบาลทำหน้าที่เป็นหุ้นส่วนในการดูแลตนเองของผู้ป่วย

คำสำคัญ: ปอดอุดกั้นเรื้อรัง โปรแกรมสนับสนุนการจัดการตนเอง อาการหายใจลำบาก ภาวะซึมเศร้า

J Nurs Sci. 2015;33(3):45-60

Corresponding Author: รองศาสตราจารย์ดวงรัตน์ วัฒนกิจโรเสศ, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700, e-mail: doungrut.wat@mahidol.ac.th

* โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนวิจัยจากกองทุน ซี.เอ็ม.บี. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

¹ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² โรงพยาบาลพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา